

του Πανεπιστημίου για να κάνουν τις δουλίτσες τους, για να γιομίζουν την κοιλάρα τους, αδιαφορώντας αν η κάθε πεντάρα και το κάθε χειροκρότημα που κερδίζουν, πληρώνεται με το αίμα, με την ύπαρξη του δυστυχισμένου αυτού λαού.

Το ζήτημα αυτό ελύθηκε πιά. Και το μασίγι της 'Αλήθειας που μεταχειρίστηκε η Δικαστική 'Αρχή κατάμουτρα των διαφόρων κατεργαρέων, θα σταματήσει το κακό—το ελπίζουμε—και θα διαλύσει την πυκνή όμιχλη που έδημιούργησαν οι κατεργαρέοι αυτοί με τα ψέματά τους και με την άνοησία τους. Κ' έτσι ο λαός θάνοιξη πιά τα μάτια του και θα μπορέσει να ιδεί τους αληθινούς έχθρους του, — άφου η Δικαστική 'Αρχή έβγαλε από το κλούβιο κεφάλι τους τόν κόκκινο σκορφο, που ποτέ δεν τόν έφορέσαν, και τούς εκάθισε τόν πολύχρωμο και κουδουνάτο σκορφο του Ριγκολέτου που τόν φορούσαν από μιās κι' αρχής και που θα τόν φορούν ίσα με το τέλος.

X

Μεγάλη σημασία δίνουμε—δπως και τούς άζει—στά δυο αυτά δικαστικά έγγραφα. Τι μούν την Δικαιοσύνη μας, κι' εξαγνίζουν, αυτά και μόνον, όλόκληρο το έθνος που το παρουσίασαν οι φοβεροί αυτοί έχθροι του στα μάτια του κόσμου, σε στιγμές δημοκρατικής λύσσας και χαμπερπεστάτης ιδιοτελείας, σαν μιὰ άγέλη παραφρόνων που καινε το σπίτι τους για να ζεστάνουν στην πυρά του τα μαργωμένα χέρια τους.

Η Δικαιοσύνη σ' αυτή την περίπτωση σηκώθηκε ψηλά, πολύ ψηλά, στού κόσμου τη συνείδηση. Ένοιωσε ποιό μεγάλο καθήκον είχε, όχι μονάχα να τιμωρήσει τούς ένόχους, μά και να βγάλη το έθνος από τόν Ταρταρινικό κύκλο που τδσπρωξαν οι 'Αποκρηάτικοι αυτοί Καρνάβαλοι—και το καθήκον αυτό, τόμολογούμε με μεγάλη ανακούφιση, κατόρθωσε να τό εκπληρώσει παληχαρίσια και τίμια.

Μπράβο της! Στην ψυχή μας μέσα ανδριάντες στυλώνουμε για τούς τέσσερους αντιπροσώπους της, γιατί μάς έτωσαν αυτή τη φορά και γιατί απόδειξαν και σε δικούς μας και σε ξένους πώς κάποιο σημείο φωτεινό υπάρχει σ' αυτόν τόν τόπο, τόν πνιγμένο στο σκοτάδι της μυριοπρόσωπης Δημοκρατίας και της άσυνειδήτης άνεμουαλίας, της Κοινοβουλευτικής, της Δημοσιογραφικής και της Πα-

πιστημιακής—άλλοίμονο!—κάποιο φωτεινό σημείο—η Δικαιοσύνη του—που δείχνει πώς η 'Ελπίδα μιās ζωής κάπως καλύτερης δεν πέθανε και πώς η Φρόνηση κρυφοζή ακόμα.

X

Η Δικαιοσύνη λοιπόν έκανε το καθήκον της. Τώρα πρέπει να βρεθούν και μερικοί πατριώτες να κάνουν κι' αυτοί το δικό τους. Πρέπει δηλ. να βρεθούν μερικοί που να βγάλουν και τα δυο πολύτιμα δικαστικά έγγραφα από την γλώσσα την ξερή και την άψυχη, τη γλώσσα της δικαστικής ρουτίνας, να τα φέρουν στη ζωντανή κ' έθνική μας γλώσσα, να τα ζωντανέψουν, να τα μεταβάλουν από Πυθίες άκατανέητες που είναι σήμερα μ' αυτή τη γλώσσα τη έπιτηδευμένη και τη στυφή, σε διαλαλητάδες της 'Αλήθειας βροντόφωνους.

Κ' έπειτα να τα τυπώσουν σε χιλιάδες αντίτυπα και να τα σκορπίσουν στην 'Ελλάδα, για να τα διαβάση ο Λαός, για να τα νοιώσει, για να μάθη ποιοί τόν ξεγελούν και ποιοί τόν εκμεταλλεύονται σήμερα, για να γνωρίσει την περίφημη αυτή συμμορία που αποτελείται από πολιτικούς, από δημοσιογράφους κι' από καθηγητές του Πανεπιστημίου, και—το σπουδαιότερο—για να μάθουν οι γονιοί πώς άδικα ξεδιάζουν τόν παρὰ τους και στέλνουν τα παιδιά τους στο Πανεπιστήμιο για να διδαχθούν από άμυαλους και έθνοπνίχτες δασκάλους πώς να μην σέβονται τούς νόμους και πώς να πολεμούν και να ξευτελίζουν την πατρίδα τους.

Αυτό πρέπει με κάθε θυσία να γίνουν, γιατί άλλοιότιμα και το βούλευμα το πατριωτικότατο των κ. κ. Δικαστών και η πρόταση η φωτεινή και βαθυστόχαστη του κ. Εισαγγελέα, θα μένουν στα δικαστικά χρονικά ως δυο έγγραφα τίμια και μελετημένα, χωρίς όμως να φέρουν και κανένα αποτέλεσμα.

Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΦΙΛΙΑ ΚΑΙ ΕΡΩΣ

(Από τη «Φιλοσοφία του άσυνειδήτου» του Χάρτμαν)

Τί διαφορά μεταξύ της φιλίας και του έρωτος!

Η φιλία είναι γλυκειά φθινοπωρινή βραδιά με μαλακούς χρωματισμούς, ο έρωτας είναι μαγευτική ά-

νοιτιάτικη θύελλα. Το ένα είναι οι ξέναστοι θεοί του 'Ολύμπου, το άλλο οι άνήσυχτοι Τιτάνες που θέλουν να ρίξουν τόν Ουρανό. Το ένα είναι κάτι υ ήσυχο, βέβαιο για τόν εαυτό του, το άλλο λαχταράει και μαραίνεται σε αιώνιον πόνο. Το ένα ξέρει καλά πώς θα τελειώσει μιὰ μέρα, το άλλο ζητάει να έναγκαλισθή πάντα το άτέλειωτο και σιόν πόθο και στην χαρά και σιόν πόνο, πότε μεθάει από χαρά, πότε πεθαίνει από λύπη. Το ένα είναι άγνή και καθαρή άρμονία, το άλλο ο μαγεμένος ήχος της αιδολικής άρπας, κάτι τι που θα μένη για πάντα άπιαστο, άνέκφραστο, γιατί η συνειδησή μας δεν έμπορεί να το χωρέσει ποτέ, είναι ο μυστηριώδης ήχος που άνιτηχεί από μιὰ μακρινή, μακρινή πατρίδα! Το ένα είναι φωτισμένος ναός, το άλλο αιώνια σκεπασμένο μυστήριο.

ΧΑΡΑΥΓΗ

—Ο ΘΑΝΑΤΟΣ

ΤΗΣ ΨΕΥΤΙΑΣ

Μη γράφετε τη γλώσσα σας, έχει παραγγείλει ο κ. Μιστριώτης με τόν περίφημο λόγο του. Τούτο φαίνεται πολύ παρξένο. Έπαρχει αυτή η γλώσσα μας, άποια κι' αν είναι, ή δεν υπάρχει; Έπαρχει. Τη μιλούμε ή δεν τη μιλούμε; Τη μιλούμε. Και άφου τη μιλούμε, γιατί να μη την γράψουμε; Ο κ. Μιστριώτης την έβρίσκει καλή μόνο για να μιλιέται σε κάποιαις περιστάσαις, όχι όμως και για να γράφεται, και θέλει και άπαίτει να μη γράφουν μήτ' εκείνοι όπου τη βρίσκουν για όλα καλή υπό ποινη να τούς κδωνται τα κεφάλια, τίποτα λιγότερο. Και ο κ. Μιστριώτης όπου λέει αυτό είν' ένας από τούς πρώτους Καθηγητάς του 'Εθνικού Πανεπιστημίου! Ζημιόνεται λέει το έθνος και ναυαγούν τα μεγαλεπίβουλα σχέδια του γράφοντας τη γλώσσα που μιλούμε. Άλλά και ποιόν τόν μέλλει ποιά γλώσσα έμεις γράφουμε ή μιλούμε; Ταχα μάς μέλλει έμεις ποιά γλώσσα μιλούν ή γράφουν οι Ρούσοι, οι Τούρκοι, οι Γερμανοί, οι 'Ιταλοί, οι Φραντσέζοι;

Άλλο τόσο τούς μέλλει κ' εκείνους για τη γλώσσα

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΕΣ

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΜΑΤΑ

ΑΠΟ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

Το παρακατιανό άρθρο του Karl Dieterich που θέσαμε στη Δημοτική για το «Νουμά» βγήκε γερμανικά σε δυο από τα στεγνά φύλλα της Berliner Philologische Wochenschrift. Είναι άλλη μιὰ φωνή από τα ξένα για έπαινο της γλώσσας που μερικοί στόν τόπο μας στραβοκοιτάζουν με καταφρόνιο. Οι φίλοι θα τήν άκούσουν με χαρά, και στούς αντίθετους θα δώσει, ελπίζουμε, άφορμή να συλλογιστούνε λιγουλάκι.

Βέβαια, άπ' ό,τι λέει ο σοφός Γερμανός έμεις θα παραδεχτούμε δίχως επιφύλαξη μόνη τη γενική ιδέα μένοντας λέει τρεις να μη συμφωνάμε μαζί του σε κάτι ζητήματα μερικά. Κάποια παρατήρηση που κάνει δεν είναι και πολύ ξάστερη, ό,τι λέει, λ. χ., για το «έπειτα πτερόεντα», και το άλλο πώς ή σπ-

μερνή 'Ελλάδα δεν είναι τόπος πρόσφαρος για δραματική ζωή και δραματική ποίηση. Άλλες παρατήρησεις είναι λαθεμένες από τα θεμέλια, για ένα παράδειγμα, εκεί που λέει, πώς «δοξάρι» στη γλώσσα του λαού δε θα πεί «τόξον», μόνο το πολύχρωμο ζουνάρι που στολίζει τόν ουρανό στη δώση της βροχής. Ο Du Lange έχει σωρό παραδείγματα όπου αυτή ή λέξη βρίσκεται πάντα με το νόημα του όπλου και πάει άδερφωμένα με «δοξαράτος» που θα πεί τόν όπλίτη. Έπειτα έχουμε και Δοξαράς, όνομα φαμιλιάς, που μπαίνει σε μιὰ γραμμή μαζί με Κοσκινάς, Βουτσινές, Μεταξάς, και σάν αυτά στην άρχη έννοουσε τόν τεχνίτη. Στο λεξικό του ό μακαρίτης Em. ό Legrand ξεχωρίζει «δοξάρι» από «δόξα».

Οι δημοτικοί τύποι που έχει ο Πάλλης στα κύρια όνόματα και σύμφωνοι με το σύστημά του είναι καί, μ' όλη τήν αντίθετη γνώμη του Dieterich, πολύ εύκολύνουν τόν άνθρωπο που διαδάζοντας τήν 'Ιλιάδα θέλει ο νοός του να πάει ίσια στην ιστορία δίχως να σκουντάφτει και να χαδομεράει με μιὰ κλίση που κατοχταλάει στ' ατί του. Η προτίμηση πάλε του Γερμανού για το μέτριο σύστημα, όπως το λέει, του Πολυλά, δε μάς φαίνεται σωστή, γιατί, αν ξετάσεις το πρόμα με τήν πρεπούμενη προδοχή, θα βρής πώς

ο πολύσπουδος Κορψιάτης έμπαζε λέξεις, τύπους και σύνθετα από τα κλασικά, έπειδή τα γλωσσικά στοιχεία μέσα στην άποθήκη του, όσο πολλά κι' αν είταν, δεν τούφταναν πάντα για όλες τες άνάγκες, μετρική, ρίμα, και άλλες. Όμως από τα 1875 ίσια με σήμερα οι συγγριφάδες της δημοτικής πλήθυναν σημαντικά, και με τες συνεισφορές πούρθαν άπ' όλες τες μεριές μαζέθηκαν ένα κεφάλαιο λέξεις τόσο σπουδαίο που τα δάνεια πές και είναι περιττά, και με τόν κόπο και τη φιλοτιμία των ανθρώπων της ή δημοτική φιλολογία μπορεί τώρα να ζει από το δικό της το βίό.

Τι τόν πειράζει το Dieterich να λάμει το Χρυσή Παπα-Χρύση; Η γλώσσα του ή ίδια δεν έχει δυο λέξεις διαφορετικές για τούς παπάδες της Χριστιανωσύνης και της Ειδωλολατρίας, μά και οι Άγγλοι και οι Γάλλοι δεν ξεχωρίζουν τόν έναν από τόν άλλον. Το ίδιο, πιστεύουμε πώς μερικά πρόσωπα άψηλά της άρχαίας εποχής δε θα χάσουν τίποτες από το μεγαλείο τους, αν τα όνομάσουμε «παλληκάρια» μάλιστα θα τα δούμε να ζωντανέψουνε μπροστά μας από ίσκιος που είταν, και μαζί μ' έτούτο ο λόγος αυτός «παλληκάρια» παίρνει μιὰ όψη πιο βγενική και άρχοντεύει. Είναι πρόδος στες ιδέες και στη γλώσσα.

όπου μιλούμε ή γράφουμε. 'Ονειρεύεται ο κ. Μιστριώτης όπως ή Εύρώπη, για σεβασμό προς την ώρα μας καθαρεύουσα γλώσσα όπου στον κόσμο δεν έχει ταίρι, θα μας κάμει χαρίσματα, τή Μακεδονία, Ίσω; και τήν Κωνσταντινούπολη. 'Αλλά ή Εύρώπη δεν είναι τόσο άνητη για να άπατηθώ στο βαθμό όπου φαντάζεται ο κ. Μιστριώτης. Κι' αν ή Εύρώπη θά μας έκανε χαρίσματα, θά μας τά έκανε ή για χάρη του πολιτισμού μας και τής καλής κυβερνήσεώς μας, ή για χάρη πολιτικού γενικού συμφέροντος, Ίσω; και δυναστικού, και όχι για χάρη τής γλώσσας, ως ήθελ' έχη και τήν άκραν ώρακιότητα όπου ο κ. Μιστριώτης φαντάζεται.

'Αν στή θέση μας ήταν Γόρδιο ή ήταν Αιθίοπες, κι' αν εκείνοι έκυβερνούνταν καλά, κι' αν τά γενικά συμφέροντα δεν έναντιόνονταν, θά τά έκανε εκείνων ή Εύρώπη κατά προτίμησι τά χαρίσματα. Μεταξύ ενός ανθρώπου καλοντυμένου και στολισμένου και όπου να μ'η διακρίνεται για τίποτ' άλλο παρ'ά μόνον για τά στολίδια του, κ' ενός άλλου ντυμένου πνιχρά κι' όπου να διακρίνεται για κάποιο άνωτερο και εξαίρετικό ήθικό ή διανοητικό προτέρημα, ποιόν θά προτιμήσωμε; Τούτον τον δεύτερον χωρίς άμφιβολία, εζώ κι' αν είμαστε άνόητοι.

'Ητουν ή ταχτική τής περασμένης γενεάς τής δικής μας, όπου ήθελαν να κρυώμαστε όπισω από τó δάκτυλό μας, και υπάρχουν ακόμα κάτι λίγοι πατριώταις όπου θέλουν ν' ακολουθήμε αυτή τή ταχτική, να δείχνωμαστε εκείνοι 'που δεν είμαστε, να κρύβωμε τας κακίας και τά έλαττώματα και τά πταιζήματά μας και να δείχνωμε όπως έχουμε άρεταις, και κοντά σταίς άλλαις μας ψευταίς και κατεργαρίαις, να προσθέσωμε κ' εκείνη μισάνης γλώσσας όπου δεν είναι δική μας και όπου, με τήν αλλόκοτην ιδέα μας, μας κάνει ευγενικώτερους.

'Αλλά ή Εύρώπη μας γνωρίζει περ'απολύ καλά, και καλήτερά απ' ό,τι γνωρίζομε έμεις οι ίδιοι τον έαυτό μας, και δεν είναι δυνατόν να γελασθώ, καθώς τó φανταζόμαστε. Και όποιος όμολογεί τά έλαττώματα και τά σφάλματά του τά περασμένα, άποδείχνει με τούτο όπως είναι καλήτερος και σφώτερος απ' ό,τι ήτουν πρώτα.

'Ο κ. Μιστριώτης μας φροέρισε όπως θά φορέση κόκκινη σαούρια αν ιδώ όπως ο κόσμος του τόπου του ακολουθεί να γράφη τή γλώσσά του, τή γλώσσα 'που μιλεί. 'Αλλά όρβύτερο και δικαιότερο θά ήτουν αν έλεγε όπως θά τηνέ φροέσει αν ιδώ όπως οι κυ-

βερνήταις και οι διάφοροι άυτολεγόμενοι με κάποια περηφάνεια πολίτευταίς του τόπου του ακολουθούν να μας περιπαίζουν και να μας προδίδουν και να θυσιάζουν τά συμφέροντα του Κράτους και όλου του έθνους στα ποταπά ιδιαίτερα συμφέροντα τά ιδικά τους.

Τή χρεωκοπία και τή φτώχεια και τή δυστυχία τή σημερινή δεν τά έχουν φέρι ή γλώσσα και τó ζήτημα τής γλώσσας, αλλά εκείνοι τά έχουν φέρι. Και πώς ο κ. Μιστριώτης, όπου δείχνει να είναι πατριώτης τόσο θερμός, για τή χρεωκοπία και τά άλλα κακά έμεινε και μένει ψυχρός και άτάραχος;

Οι κυβερνήταις μας είν' εκείνοι όπου κακοσυσταίνουν τó έθνος όμπρός στα μάτια όλου του κόσμου και όχι, καθώς παραδόξως πιστεύει ο κ. Μιστριώτης, ή γλώσσα όπου μιλούμε ή όπου γράφομε όποια κι' αν είναι αυτή ή γλώσσα. Και αν αυτό τó έπίστευε ένας άνόητος ή ένας άμαθής, θά ήτουν συχωρεμένος. 'Αλλά να τó πιστεύη ο κ. Μιστριώτης, Καθηγητής από τους παλαιούς κι' από τους πρώτους του 'Εθνικού Πανεπιστήμιου, τούτο είν' άσυγχώρετο. Και όχι μόνον να τó πιστεύη αλλά και να άπατάη και να σκοτίζη τή νεολαία, κόνοντας να τó πιστεύη κι' αυτή, και να τής σηκώνη τά μυαλά με λόγους, τιποτένιους όχι μόνον για τήν ουσία τους, αλλά και για τήν ίδιαν τή μορφή, σέ βαθμό όπου να στενάζουν και να προκλούν αίματοχυσίας περί δνου σκιάς και με τó σκοπό να υπερασπιστούν τά είδωλα όπου για αυτά έχει γράψει με τόσην όρθή κρίσι και πνεύμα ο Ροίδης.

'Η Κυβέρνησι σέ αυτή τήν περίστασι έκαμε πολύ φρόνιμα και όρθά κι' έμεταχειρίστηκε άυστηρά μέτρα έναντίον των παιδάρων όπου τους έφάνηκε να έχουν τó δικαίωμα να σχηματίζουν δικαστήριο δικό τους και να οικειοποιούνται έκτελεστικήν έξουσία και να έρχονται κάθε φορά σαν άλλοι γιαντισάροι και σαν άλλοι Δονκισώτοι να μας έπιβάλλουν τή γνώμη τους και τή θέλησί τους σέ πράγματα όπου δεν είναι τής άρμοδιότητάς τους κι' όπου μήτε τά έννοούν.

Τήν άλλη φορά είχαν έβγει να υπερασπιστούν τó κείμενο του Εύαγγελίου και να καταδιώκουν τους φρονίμους και λογικούς ανθρώπους όπου ήθελαν με τή μετάφρασί του να κάμουν να τó έννοήσουν καλήτερα οι άγράμματοι. Τό Εύαγγέλιον είναι μεταφρασμένο σέ όλας του κόσμου τας γλώσσας, ως και

σταίς πλέον φτωχαίς και καταφρονεμέναις. Για να είναι συνεπείς, έπρεπε να ύποστηρίζουν όπως σέ καμμιά γλώσσα δεν πρέπει να μεταφράζεται τó Εύαγγέλιο. Κι' αν τή μετάφρασι εκείνη δεν τήν εύρισκαν άρκετά καλή ή άρκετά πιστή, θά έμπορούσαν να τó είπουν και θά έμπορούσαν να τήν προσβάλουν για τούτο, όχι όμως και να άπαιτήσουν να μ'η γένηται, κατά μοναδικήν εξαίρεσι, καμμιά μετάφρασι στή δική μας τή γλώσσα.

'Ο Χριστός είχε διδάξει για να τόν έννοήσουν και οι Εύαγγελιστάδες είχαν γράψει τά Εύαγγέλια για να τά έννοήσουν όσοι θά τά άκροάζονταν και τά έννοούσαν πολύ καλά οι άνθρωποι του καιρού τους, έπειδή ήταν γραμμένα στή γλώσσα τους, στή γλώσσα τής εποχής. Σήμερα όμως ο λαός μας δεν τά έννοει καλά, έννοει όμως τó ένα τρίτο ή τó μισό, και ήτουν ανάγκη να μεταφραστούν στή γλώσσά του για να τόν κάμωμε να τά έννοη καλά. Και ήτουν έγκλημα λοιπόν αυτό; Και ήτουν άντικείμενο άξιο για να προκαλέση τας ταρχαίς όπου έχουν γενεί;

Και αν τή διαγωγή των φοιτητών σέ 'κείνη τήν περίστασι τήν έχουν έγκρίνει ή Σύνοδο και ο Οικουμενικός Πατριάρχης, τούτο δε σημαίνει τίποτα και ή Σύνοδο και ο Πατριάρχης έπρεπε να έρθουν να μιλήσουν μ' έμάς, για να τους άπολογηθούμε και με κάτι περισσότερο, και για να τους πείσωμε όπως είχαν άδικο, αν άληθινά δεν είναι πεισμένοι για τούτο.

(Τήν Κυριακή τó τέλος)

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΟΝΕΜΕΝΟΣ

ΦΤΗΝΑ ΒΙΒΛΙΑ

Στό γραφείο του «Νουμά» και στο κίσκι τής 'Ομονοίας, πουλιούνται τάκλουθα βιβλία, μια δραχμή τó ένα —κ' άν'αφρ. χρ. για τó 'Εξωτερικό :

Του ΨΥΧΑΡΗ : «Τένειρο του Γιαννίρη» και τó «Ταξίδι μου». — Του ΠΑΛΛΗ : «'Η 'Ιλιάδα» τόμοι δυό (Α—Μ). — Του ΦΩΤΙΑΔΗ : «Τό γλωσσικό ζήτημα και ή εκπαιδευτική μας αναγέννησις». — Του ΦΙΛΗΝΤΑ : «Γραμματική τής Ρωμείκης γλώσσας» και «'Από τους θρύλους των αίωνων» (ποιήματα).

Οι άγοραστές των έπαρχιών πληρώνουν 30 λεπτά ταχυδρομικά για κάθε βιβλίο.

Οι άγοραστές του έξωτερικού δεν πληρώνουν ταχυδρομικά.

'Από τήν «'Ιλιάδα» του Πάλλη μονάχα 50 αντίτυπα άπόμειναν.

'Ας πώ ένα λόγο για τó έλλαγά μου, που τώρα πωτά ηρώ προβάλλω στον τύπο με τή δημοτική, έπειτα από κάμποσα έλληνικά πουύγραφα για έφημερίδες και βιβλία' θά γυρίσω και πάλε στην καθαρεύουσα, κ' έπειτα θά ξαναγράψω ακόμα ρωμείκα κατά τó φύλλο και όπως τó φέρνει ή περίστασι, γιατί γνώμη μου είναι πως ο μοναχός τρόπος να λυθώ τó ζήτημα είναι να αφήσουμε τον καθένα να γράφη όπως του κάζεται κι' όπως μπορεί. 'Αργότερα τó έθνος όλο τó έθνος, σιγά σιγά δίχως ταραχές και σκοτωμούς, θά δει μοναχό του τί ταιριάζει καλλίτερα με τες χρείες του και θά δώσει τήν Κορώνα στή βασίλισσα τής Καρδιάς του. 'Ισω τότες κ' έμεις οι φιλόλογοι θά πάρουμε τέλος τήν άπόφαση να γράφωμε συχνά και χαριτωμένα στην καθαυτού γλώσσα του Έενοφώντα και του Σιμωνίδη, καθώς πολλοί σοφοί στην Εύρώπη άραδιάζουν προλόγους και μελέτες με λεξικό και σύνταξη από τον Κικέρωνα και τον 'Οράτιο. Αυτά όμως θά είναι άρωματισμένα παξιμάδια για μας τής άριστοκρατίας που δε θά χάσουμε τά προνόμιά μας' μα ο λαός θά έχει τó ψωμί τó καθημερινό από σιτάρι σπαρμένο σ' ένα χωράφι, δλάνοιχτο και λέφτερο που θά τó δουλεύει με τά δικά του τά χέρια και που δεν είναι και δύσκολο μια μέρα μερικά παιδιά του διαλεχτά

να τó στολίσουν με τίποτες άνεπάντυχα γεννήματα του νου τους και τής φαντασίας τους.

Λόντρα Δεκέβρης του 1903.

13, Gascony Avenue, N. W.

ΛΑΖΑΡΟΣ ΒΕΛΕΛΗΣ *

ΤΟ ΑΡΘΡΟ ΤΟΥ ΝΙΕΤΕΡΙΧ

Τώρα που τó πρόβλημα τής δημοτικής ως γλώσσας φιλολογικής στην 'Ελλάδα ξανακινήθηκε πάλε, πολλοί φιλόλογοι θέλουν Ίσω να μάθουν κάτι από τες πραχτικές προσπάθειες που κάνουν οι τωρινοί 'Ελληνες για να μά-

* 'Ο κ. Βελέλης είναι ο γνωστός Ραβίνος από τους Κορπούς, πολύγλωσσος και βαθιά διαδασμένος στην 'Εβραϊκή ιστορία και γλώσσα. Είναι μερικά χρόνια, στην 'Εποχή του Τρικούπη, εΐτανε λόγος να διορισθώ καθηγητής τής 'Εβραϊκής στο Πανεπιστήμιο, αλλά ή θρησκεία έμπόδισε. 'Ετσι τον άρισε τó άνεξίθηρικό μας κράτος και ζήτησε τύχη στα ξένα. 'Ο 'Νουμάς θεωρεί τιμή τή συν-έργασία του.

θουν τή σημερινή γενιά τά κλασικά προγονικά τους έργα αλλάζοντας τήν παλιά και πολυτίμητη, κοκκαλιασμένη όμως, μορφή τής αρχαίας γλώσσας στή ζουμερή και τρυφερόπλαστη τής νέας. Πολλοί δικοί μας θά πάρουν τέτοιο πράγμα προσβολή και θά πούν τον κόπο περιττό' έπειδή τ' άκούσαμε και τó ξανακούσαμε δά πως οι σημερινοί 'Ελληνες τó κάνουν φιλοτιμία να ξεγενίσουν τή γλώσσα τους σύμφωνα με τήν αρχαία, μάλιστα τώρα που ή μια τόσο κοντά ζύγωσε τήν άλλη. Τί ανάγκη να σκοτίζουν για να καταβάσουν τήν αρχαία ποίηση από τó άφταστό της ύψος ως κάτω στο βούρκο μιας γλώσσας όλότελα άρωσιτιάτικης : 'Ακόμα και σήμερα οι περισσότεροι 'Ελληνες βλέπουν τó ζήτημα με κλασική προτίμησι και μαζί τους πολλοί φιλόλογοι μας που δε θέλουν ακόμα να ξεπερδέψουν με τά πλανέματα του κλασικού Ξαναγεννημού.

Πρέπει όμως να χαίρομαστε που στην 'Ελλάδα πρόβαλε μια μικρή συντροφιά ανθρώπων, που νοιώθουν τί θά πεί τέχνη, και πως αντίθετα με τους πολλούς πολεμάει να ξεγενίσει τή σημερινή άκαλλιέργητη γλώσσα του λαού, και τή δοκιμάζει αν έχει δύναμη όχι να φυλάει δειλά και περίφοβα στην παλιά τους μορφή τόν αρχαίο νου, παρ'ά με τó μέσο του να πλάθει καινούργιες και ζωντανές κόνοντας άπόχτημα σημερνό τήν κληρονομιά που μας άρησαν τά παλιά τά χρόνια. Φυσικά είναι άδύνατο